

MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG GIÁO DỤC, ĐỊNH HƯỚNG TƯ TƯỞNG CHO HỌC VIÊN ĐÀO TẠO SĨ QUAN PHÂN ĐỘI Ở CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI TRONG TÌNH HÌNH HIỆN NAY

CAO DUY ĐÔNG*

Khoa học công nghệ ngày càng phát triển, cùng sự “mở cửa” giao lưu trong nước và quốc tế đã tạo điều kiện cho học viên (HV) đào tạo sĩ quan phân đội (SQPD) ở các nhà trường quân đội tiếp cận với nhiều nguồn thông tin mới qua hệ thống truyền thông, góp phần nâng cao trình độ hiểu biết về mọi mặt. Song, điều đó cũng tác động không nhỏ đến nhận thức, niềm tin, mục tiêu, định hướng chính trị và phương hướng hành động của họ. HV đào tạo SQPD trong các nhà trường quân đội là những thanh niên, có đặc trưng lứa tuổi là “khá nhạy cảm” với các vấn đề chính trị xã hội; đặc biệt là vấn đề tiêu cực, gây bức xúc trong nhân dân, trong khi khả năng tự kiểm chế, tự “miễn dịch” trước tác động của thông tin xấu, tiêu cực ở họ còn hạn chế, dễ bị nhiễu thông tin, “đen trắng lẫn lộn”, thậm chí mất phương hướng chính trị tư tưởng. Đây là kẽ hở để các thế lực thù địch thực hiện “diễn biến hoà bình” nhằm làm cho HV giảm sút ý chí nghị lực, dao động về niềm tin, dẫn đến thoái hóa, biến chất về đạo đức lối sống.

1. Thực trạng công tác giáo dục, định hướng tư tưởng cho HV đào tạo SQPD ở các nhà trường quân đội

Trước tình hình đó, lãnh đạo, chỉ huy các nhà trường quân đội thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện nội dung giáo dục chính trị tư tưởng và đã đạt được những kết quả tích cực. Đa số HV đều có lối sống lành mạnh, năng động sáng tạo, có ý chí vươn lên trong việc rèn luyện nhân cách, đạo đức tác phong và học tập đáp ứng khá tốt mục tiêu, yêu cầu đào tạo. Tuy nhiên, ở một số nhà trường quân đội, việc đổi mới về nội dung, hình thức giáo dục chính trị tư tưởng cho HV còn chậm, tình trạng giáo dục chính trị chung chung, đơn điệu, “một chiều” vẫn diễn ra; đặc biệt là sự “mệnh lệnh hóa” các nội dung, buộc người nghe phải chấp nhận dù sự luận giải chưa thấu đáo và sâu sắc, nên hiệu quả giáo dục chưa cao. Sự phối hợp, chỉ đạo hoạt động tổ chức quần chúng

và hội đồng quân nhân với các phong trào ở một số đơn vị còn chưa đồng bộ và thiếu chặt chẽ. Bên cạnh đó, việc nắm bắt, định hướng cách thức tiếp cận và xử lý thông tin mới cho HV có lúc, có thời điểm còn chưa chủ động, kịp thời. Do đó, đã ảnh hưởng xấu đến tình hình tư tưởng đạo đức và lối sống của một bộ phận không nhỏ HV.

HV đào tạo SQPD ở các nhà trường quân đội là một lực lượng thuộc hệ thống các trường đại học trong cả nước. Kết quả nghiên cứu: *Sự tác động của thông tin truyền thông đến đạo đức, lối sống thanh niên Việt Nam trước khi nhập ngũ* do Viện Nghiên cứu khoa học Xã hội và Nhân văn quân sự - Bộ Quốc Phòng tổ chức, nghiên cứu (năm học 2013-2014) với 3.000 học sinh (HS), sinh viên (SV) (tại: Hà Nội, Hải Phòng, Đà Nẵng, Cần Thơ, TP. Hồ Chí Minh) cho thấy: 76,4% quan tâm đến thông tin về lĩnh vực “thể thao giải trí”; 69,5% cho rằng mình “thường chú ý đến các thông tin thời sự chính trị xã hội trong nước” (chủ yếu là các thông tin xã hội nổi cộm); 61,3% chỉ chú ý đến thông tin liên quan đến học tập... Ngoài việc tiếp cận với các thông tin chính thống, lực lượng này còn tiếp xúc với các nguồn tin không chính thống thông qua bạn bè, các trang web không chính thức, web “đen”... trên Internet. Tuy nhiên, thông tin trên Internet có nhiều nguồn khác nhau, nhiều thông tin chưa qua kiểm duyệt có thể ảnh hưởng tiêu cực đến HS, SV nếu họ không được định hướng kịp thời. Hiện nay, một số các nhà trường quân đội đã làm tốt việc kiểm soát HV sử dụng Internet bằng nhiều phương pháp khác nhau nhằm ngăn chặn việc tiếp cận với các thông tin xấu, độc hại về KT-XH, các trang web độc hại làm cho HV mất niềm tin, hoang mang, nghi ngờ, thậm chí có thể dẫn đến những hành vi lệch chuẩn, vi phạm pháp luật, kỉ luật quân đội, quy định của đơn vị. Điều đó cho thấy, nếu chưa được định hướng kịp thời trước những

* Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng

thông tin tiêu cực đó, không ít HV sẽ hoang mang, nghi ngờ, thậm chí mất niềm tin vào sự công bằng xã hội, tạo nên tác động tiêu cực, ảnh hưởng không nhỏ đến sự phát triển hoàn thiện nhân cách của chính HV.

2. Một số giải pháp tăng cường giáo dục, định hướng tư tưởng cho HV đào tạo SQPD ở các nhà trường quân đội trong tình hình hiện nay

Để thực hiện nghiêm một số nội dung về giáo dục lí tưởng cho thanh niên nói chung theo *Thông báo kết luận số 242-TB/TW của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 2 (khóa VIII), phương hướng phát triển GD-ĐT đến năm 2020* và giúp cho HV có đủ khả năng, bản lĩnh miễn dịch trước các tác động của thông tin xấu, độc hại, cấp ủy, chỉ huy các cấp cần chú trọng hơn nữa việc tăng cường giáo dục, định hướng tư tưởng kịp thời cho HV và thực hiện tốt một số giải pháp cơ bản sau:

2.1. Phát huy vai trò của đội ngũ giảng viên, cán bộ quản lí, lãnh đạo, chỉ huy đơn vị nhằm định hướng thông tin cho HV. Lãnh đạo, chỉ huy đơn vị, các lực lượng giáo dục phải không ngừng đổi mới nội dung, hình thức và phương pháp giáo dục chính trị tư tưởng cho phù hợp với từng năm học, khóa học; có định hướng đúng trong tiếp cận và xử lí thông tin, chống tình trạng mất kiểm soát, “thả nổi” thông tin. Giảng viên và cán bộ quản lí... có thể định hướng thông tin thông qua bài giảng, các hoạt động ngoại khóa giúp HV phân tích luận giải những vấn đề xã hội nổi cộm và mang tính thời sự, không né tránh những vấn đề phức tạp sao cho HV tự nhận biết các vấn đề cần xây dựng hoặc sửa đổi quan điểm, thái độ và hành vi ứng xử. Cùng với việc tuyên truyền ý thức cảnh giác, đấu tranh chống “diễn biến hoà bình”, khi tiếp xúc, cập nhật thông tin mới, giảng viên phải cân nhắc, chất lọc, lựa chọn những thông tin có ích, có tác dụng định hướng chính trị, tư tưởng cho HV. Kết hợp tính tư tưởng lí luận với tính chiến đấu để vạch trần bản chất, âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù, làm cho HV hiểu rõ thực trạng của đất nước, của quân đội và đơn vị mình; nhận thức đầy đủ những thời cơ thuận lợi cũng như những thách thức khó khăn, từ đó, củng cố niềm tin khoa học, xây dựng quyết tâm phấn đấu và ý chí vươn lên. Ngoài ra, để việc định hướng thông tin có hiệu quả, đội ngũ cán bộ, giảng viên phải thường xuyên tự bồi dưỡng kiến thức, cập nhật những thông tin mới mang tính thời sự, nhiều chiều nhằm hỗ trợ kiến thức lí luận cơ bản, tăng độ hấp dẫn, thuyết phục trong giáo dục, giúp HV biết cách lựa chọn những thông tin hữu ích, biết phân tích thông tin theo hướng tích cực.

2.2. Tăng cường vai trò của tổ chức quần chúng và hội đồng quân nhân trong tuyên truyền, giáo dục, định hướng thông tin qua các buổi sinh hoạt và hoạt động. Tổ chức quần chúng và hội đồng quân nhân lấy Đoàn Thanh niên làm nòng cốt, cần tổ chức những buổi sinh hoạt, diễn đàn, mạn đàm, trao đổi về những vấn đề nổi cộm trong xã hội hoặc cùng nhau phân tích những sự kiện thời sự “nóng hổi” của Việt Nam cũng như các nước trên thế giới; qua đó, vạch trần bản chất, âm mưu, thủ đoạn khi tung tin đồn nhảm, tuyên truyền sai sự thật của kẻ thù. Những hoạt động này sẽ giúp cho HV hình thành lập trường, chính kiến, kĩ năng phân tích khi nhận được thông tin.

Bên cạnh đó, cần phối hợp chặt chẽ với đoàn thể chính quyền địa phương, đơn vị kết nghĩa kịp thời cập nhật những thông tin về tình hình chính trị, KT-XH để HV có nhận thức đúng đắn về những thay đổi của địa phương trên địa bàn đóng quân và các vùng miền của đất nước; tự ý thức được vai trò trách nhiệm của bản thân trước những biến đổi đó. Ngoài ra, cần xây dựng các chương trình phù hợp với đặc thù tại đơn vị mình; triển khai nhiều hoạt động ngoại khóa, câu lạc bộ (CLB) đủ sức cuốn hút HV tham gia, như: *CLB học tập, CLB văn nghệ, CLB bóng đá, CLB bản tin nội bộ...*, qua đó định hướng chính trị tư tưởng cho HV, góp phần ngăn ngừa các thông tin xấu, độc hại và các tệ nạn xã hội xâm nhập vào đơn vị.

2.3. Thường xuyên quan tâm củng cố và nâng cao chất lượng hệ thống các kênh thông tin khác nhau để có nguồn thông tin phong phú, đa dạng, có định hướng, như: thư viện, bảng tin, Phòng đọc Hồ Chí Minh, các loại tài liệu, báo chí, hệ thống phát thanh, thông tin nội bộ, trang web của nhà trường... nhằm cung cấp kịp thời cho HV những thông tin mới, bổ ích, có định hướng, thông tin những vấn đề mang tính thời sự, thiết thực. Bên cạnh đó, phải xây dựng quy chế, quy định quản lí thông tin trên Internet, mạng nội bộ, kết hợp với giới thiệu, hướng dẫn cho HV biết cách khai thác lựa chọn và sử dụng thông tin trên Internet, mạng Lan. Cần phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ chính trị và cán bộ làm công tác tuyên truyền viên, phát thanh viên, cán bộ thư viện, chủ động nắm bắt, phát hiện thông tin mới, đặc biệt là thông tin “nổi cộm” trong đời sống xã hội để kịp thời định hướng đến HV.

* * *

Để công tác định hướng thông tin cho HV đào tạo SQPD ở các nhà trường quân đội có hiệu quả, cần có sự

(Xem tiếp trang 56)

bản tỉnh Lào Cai trong giai đoạn hiện nay và trong những năm tới cần phải vận dụng tổng hợp rất nhiều biện pháp khác nhau, phù hợp với điều kiện hoàn cảnh thực tế ở mỗi địa phương, với trình độ nhận thức, dân trí, văn hóa, điều kiện KT-XH của các dân tộc trong tỉnh; nhất là với những địa phương, dân tộc có số lượng người theo các TG đông. Trong số những giải pháp đó, cần đặc biệt nhấn mạnh giải pháp: tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, QL của Nhà nước, phát huy vai trò của Mặt trận và các đoàn thể chính trị - xã hội; củng cố tổ chức bộ máy chuyên trách làm công tác TG cùng với chế độ đãi ngộ thỏa đáng; tăng cường tuyên truyền phổ biến, giáo dục chính sách, pháp luật cho nhân dân, đi đôi với việc giải quyết kịp thời những khó khăn, vướng mắc nhằm nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho nhân dân các dân tộc; đồng thời, kiên quyết xử lý kịp thời những vụ việc vi phạm pháp luật trong hoạt động của các TG... □

(1) Ban Dân vận tỉnh ủy - Ban Tuyên giáo tỉnh ủy. *Tài liệu chống tuyên truyền thành lập "Vương quốc Mông"*. Lào Cai, 2011.

(2) Ban Tôn giáo - Sở Nội vụ Lào Cai. *Báo cáo tình*

hành quân lý sử dụng nhà, đất có nguồn gốc tôn giáo trên địa bàn tỉnh Lào Cai. 2008.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Tôn giáo Chính phủ. *Đề cương bài giảng Tin giáo và công tác quản lý Nhà nước đối với các ho động tôn giáo*, H. 2005.

2. Bộ Văn hóa - Thông tin. *Bảo tồn và phát triển văn hóa dân tộc Mông*, H. 2005.

3. Tỉnh ủy Lào Cai. *Đề án phòng chống các ho động lợi dụng tôn giáo, truyền đạo trái phép trên địa bàn tỉnh Lào Cai (2002-2005)*.

SUMMARY

State's management for religious activities are ways be interested by State and Party and they set the guidelines and policies that appropriate with the development of religion in the new situation. If the state's management for religious activities are well, will contribute to religious activities and make it stable lawful; remove conspiracy and abusing religious activities of the hostile forces to sabotage the building of socialism in our country; divide the solidarity among people and followers from different religions. The state's management of religious activities in Lao Cai province need to apply and collect many different measures in the current period and in the coming years...

Một số giải pháp tăng cường giáo dục...

(Tiếp theo trang 52)

tham gia của đông đảo các tổ chức, lực lượng từ lãnh đạo, chỉ huy, cán bộ, giảng viên và các tổ chức quần chúng, hội đồng quân nhân đến gia đình và bản thân các HV. Làm tốt công tác này sẽ góp phần giữ vững trận địa tư tưởng, tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình phát triển đáp ứng tốt mục tiêu, yêu cầu đào tạo của các nhà trường quân đội và từng bước hoàn thiện nhân cách của người cán bộ tương lai của Đảng trong quân đội. □

Tài liệu tham khảo

1. Phạm Xuân Hảo. "Sự tác động của thông tin truyền thông đến đạo đức, lối sống thanh niên Việt Nam trước khi nhập ngũ". Đề tài khoa học. *Viện Khoa học Xã hội và Nhân văn quân sự - Bộ Quốc phòng*, H. 2011.

2. Bộ Chính trị. *Thông báo kết luận số 242-TB/TW*, về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 2 (khóa VIII), phương hướng phát triển giáo dục và đào tạo đến năm 2020, H. 2009.

SUMMARY

Education, ideological orientation for students of detachment junior officers training in the military field today is a very important content. It affects directly the issue of construction of military, security for their country. In this article the authors have assessed the situation and proposed a number of measures to strengthen basic education, ideological orientation for students of detachment officer training in the military schools today.

Đổi mới kiểm tra, đánh giá quá trình...

(Tiếp theo trang 45)

2. Trần Thị Bích Liễu. *Đánh giá chất lượng giáo dục nội dung - phương pháp - kĩ thuật*. NXB Đại học phạm, H. 2007.

3. James H. Mcmillan. *Đánh giá học những nguyên tắc và thực tiễn để giảng dạy hiệu quả*. Viện đại học quốc gia Virginia. 2001.

SUMMARY

Process assessment is a systematic process during the study period to provide regular feedback to teachers and learners. The nature of process assessment is the process of assessing systematically and continuously the implementation of the identified teaching methods; it is particularly well suited to the demand of formatting and developing capacity for learners.